

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4

МОДЕЛЮВАННЯ НЕПЕРЕРВНИХ ВИПАДКОВИХ ВЕЛИЧИН ІЗ ЗАДАНИМ ЗАКОНОМ РОЗПОДІЛУ

Існує багато методів моделювання неперервних випадкових величин. Серед цих методів відзначимо **метод виключення** (метод Неймана).

Нехай випадкова величина X визначена на скінченному інтервалі $(a;b)$ і густина її розподілу обмежена, так що $f(x) \leq M$. Тоді, використовуючи пару рівномірно розподілених на інтервалі $(0;1)$ випадкових чисел R , здійснюємо такі дії для розіграшу (моделювання) значення X :

1. Розігруємо два значення r_1 і r_2 випадкової величини R і будуємо випадкову точку Q (див. рисунок 1) з

координатами $X_0 = a + r_1 \cdot (b - a)$, $\eta = r_2 \cdot M$.

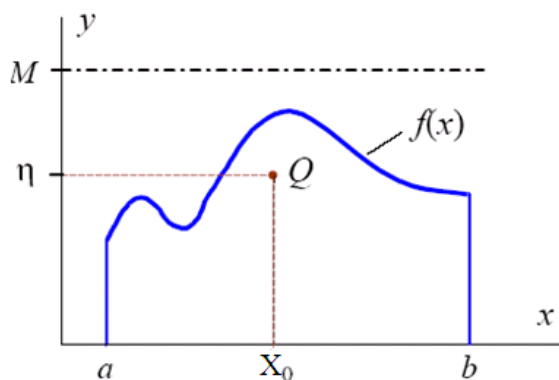

Рисунок 1 - Графічне зображення методу Неймана

2. Якщо $\eta > f(X_0)$, то пару значень (r_1, r_2) відкидаємо і переходимо до пункту 1; інакше приймаємо $X = X_0$.

Таким чином, визначаються координати випадкової точки $Q(X_0, \eta)$ і, якщо точка опиниться під кривою $f(x)$, то абсциса цієї точки приймається як значення випадкової величини $X = X_0 = a + r_1 \cdot (b - a)$ з густиною розподілу $f(x)$. В іншому випадку точка відкидається, визначаються координати наступної точки, і все повторюється.

Порядок виконання роботи

1. Змодельовати методом Неймана $N=100$ значень неперервної випадкової величини із заданою густиною розподілу ймовірності (таблиця 1). Номер варіанту дорівнює порядковому номеру студента у списку академічної групи.

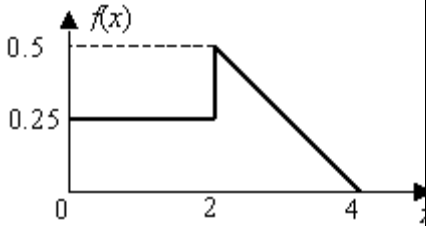
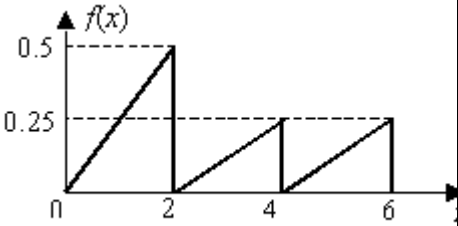
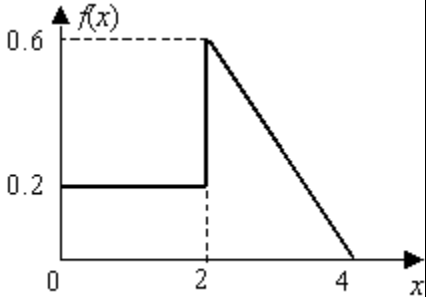
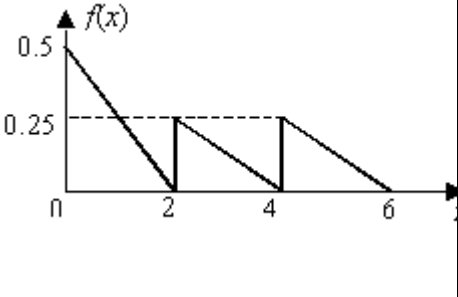
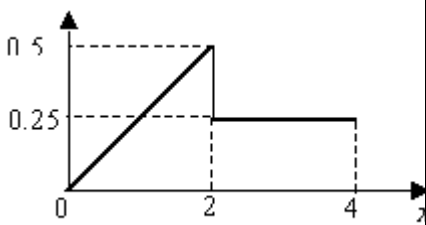
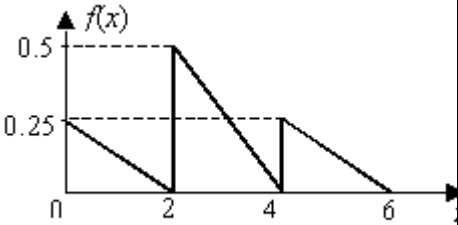
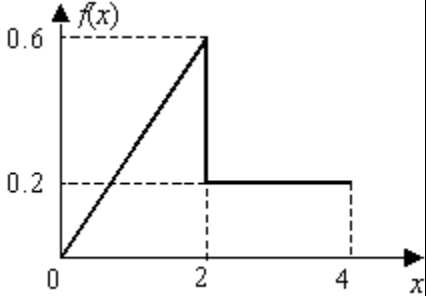
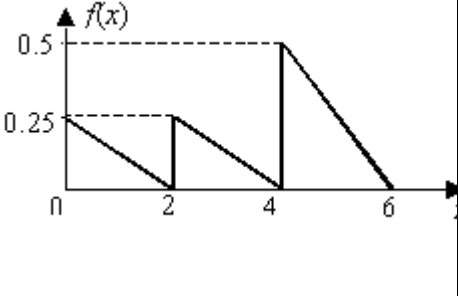
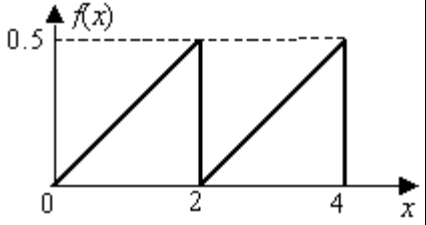
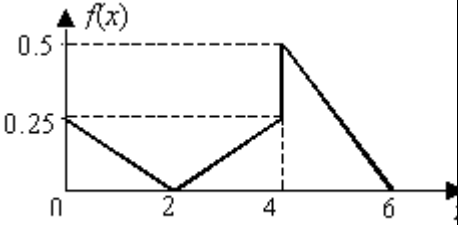
(Функції для графіка розраховуються за формулами $\frac{x - x_1}{x_2 - x_1} = \frac{y - y_1}{y_2 - y_1}$, або $y = kx + b$ (залежно від виду графіка)).

2. Оцінити вибіркові математичне сподівання і дисперсію отриманої випадкової величини.

3. Побудувати гістограму та оцінити за її допомогою закон розподілу отриманої випадкової величини. Порівняти його із заданим.

4. Повторити п.1 - п.3 для $N=1000$. Порівняти результати.

Таблиця 1 – Густина розподілу ймовірності випадкової величини.

Варіант	Густина розподілу	Варіант	Густина розподілу
1		11	
2		12	
3		13	
4		14	
5		15	

Продовження таблиці 3

Варіант	Густина розподілу	Варіант	Густина розподілу
6		16	
7		17	
8		18	
9		19	
10		20	